

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Köldökzsinór program első évének tapasztalatai

2019.

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Minden magyar gyermek kincs, szülessen bárhol a világon!

Bevezetés

2018. január 1-jén a magyar családpolitika átlépte a határokat és két támogatását biztosítja a határon túl élő magyar közösségek számára is. Ezzel egy újabb kapocs jött létre a Magyarországon kívül élő magyar családok és az anyaország között.

A Családok évében és a Külhoni családok évében bevezetett Köldökszínór program lehetőséget teremt arra, hogy minden anyakönyvvel vagy magyar igazolvánnyal rendelkező kisbaba után anyasági támogatást folyósítson a magyar állam. A gyermekek életkezdéséhez nyújthat támogatást a babakötvény, mely szintén elérhetővé vált a határon túli magyar családok számára. A program elindítása mellett, hogy anyagi támogatást nyújt a külhonban élő magyar családoknak, egyúttal tovább erősíti az anyaország és a külhoni magyarok közötti kapcsolatot, kifejezve azt, hogy számunkra minden magyar gyermek kincs, szülessen bárhol is a világon.

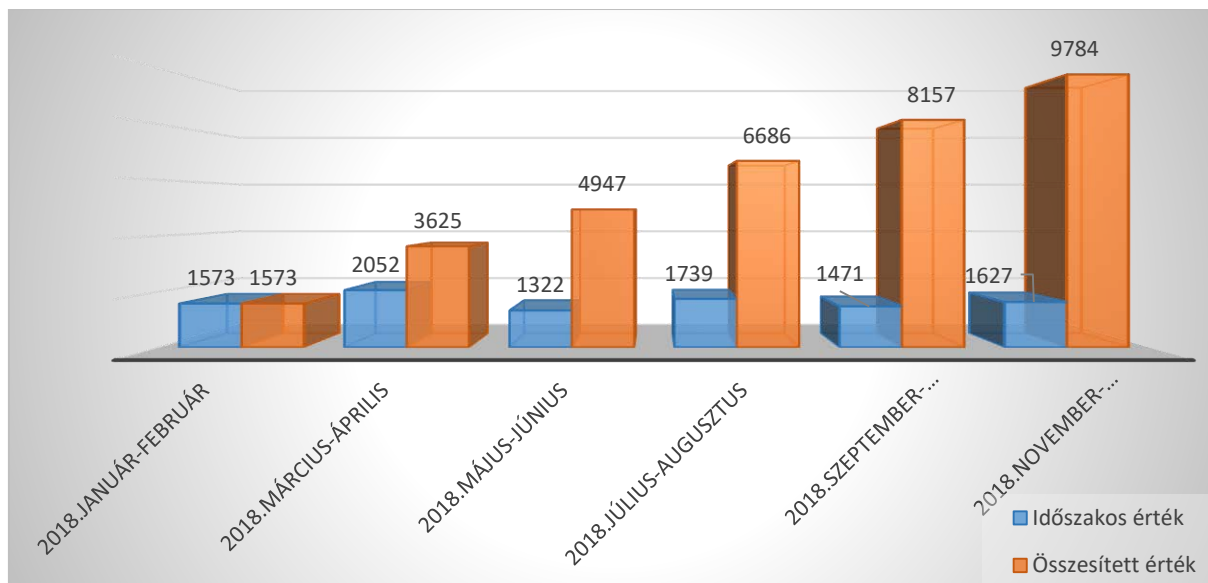
2018 folyamán összesen 9 784 benyújtott anyasági támogatás iránti igény érkezett a Magyar Államkincstárhoz. A támogatásokat olyan magyar gyermekek után kérték, akiknek a kétharmada, 6 597 fő a Kárpát-medencében született. Az igénylések valamivel kevesebb, mint harmada Európa egyéb részeiről érkezett, és a kérelmek kevesebb, mint 2%-át küldték Európán kívülről. Babakötvényt 8 513-an igényeltek, melynek a háromnegyede Kárpát-medencéből érkezett.

A program keretében közel 10 ezer igénylés érkezett egy év alatt. Az anyasági támogatást igénylők száma kéthavi bontásban 1300 és 2000 fő között mozgott. A legmagasabb március-áprilisban volt, amiből a program elindulását követő érdeklődés látható. Azt követően kisebb-nagyobb eltéréssel, de 1500-1700 igénylő között állandósult.

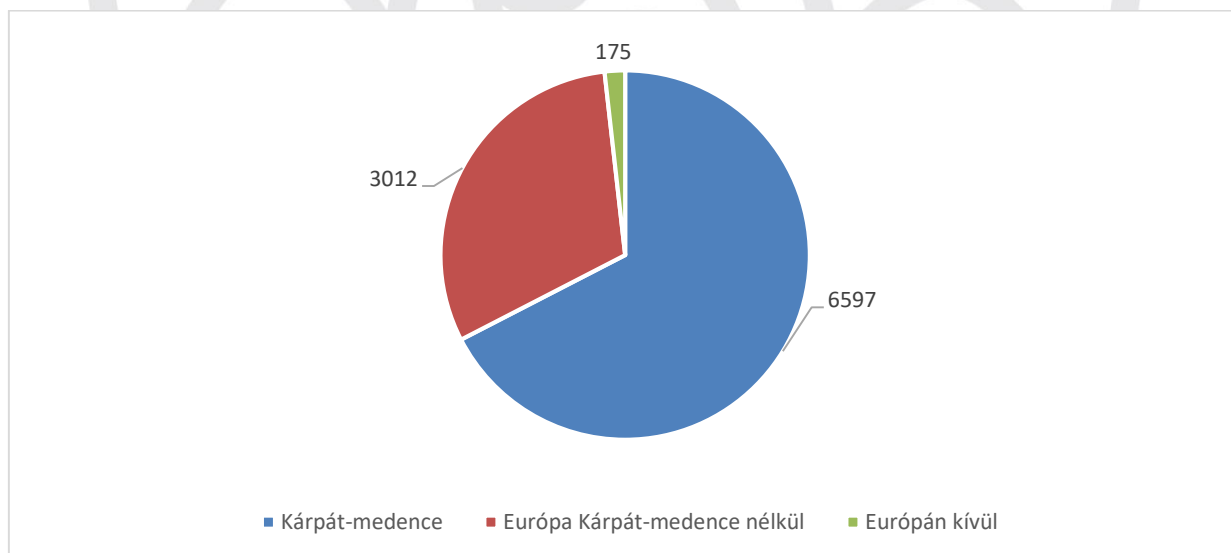
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

1. ábra Anyasági támogatást igénylők száma a határon túliak körében

Az igénylők nagyobb része, bő kétharmada a Kárpát-medencében született kisbaba után kérte az anyasági támogatást. A kérelmek kevesebb, mint harmada Európa más országából érkezett, 1,8%-a Európán kívülről.

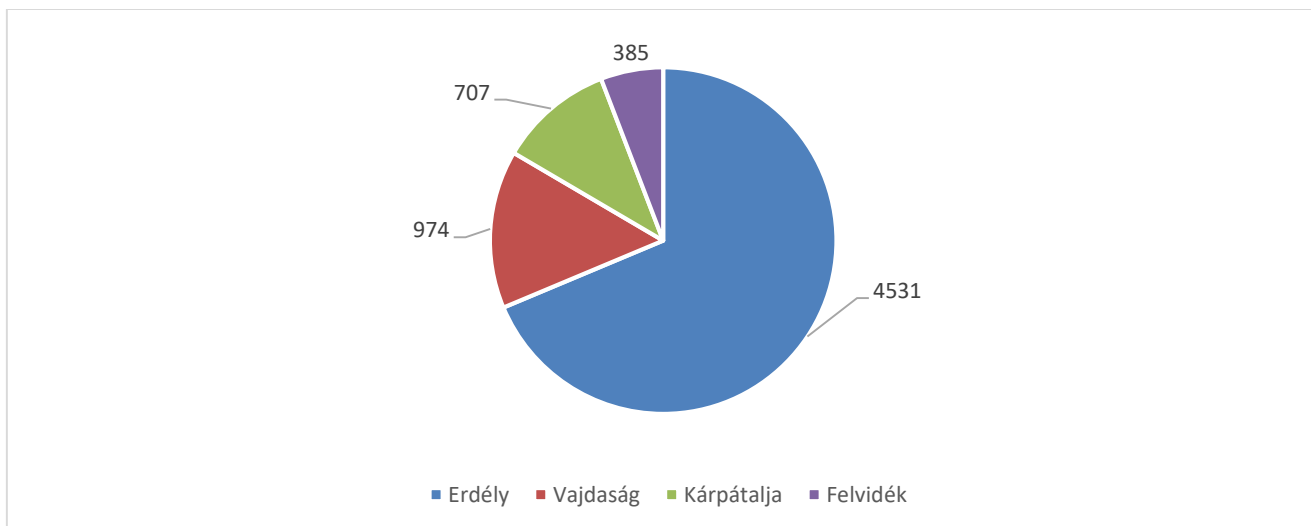
2. ábra: Anyasági támogatást igénylők területi megoszlása (2018. január-december)

KINCS

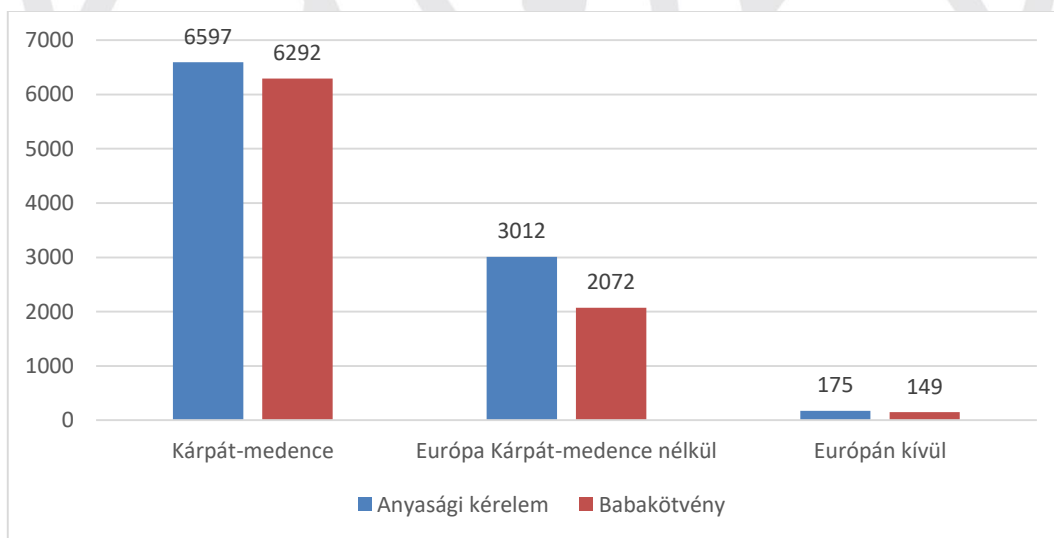
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A Kárpát-medencéből a legtöbben Erdélyből igényelték az anyasági támogatást, az összes igénylés 46%-a innen érkezett. 10%-a a Vajdaságból, 7%-a Kárpátaljáról és 4%-a érkezett a Felvidékről.

3. ábra: Anyasági támogatás területi megoszlása Kárpát-medencében

A babakötvényt kevesebben kérték, mint az anyasági támogatást. Babakötvényt az anyasági támogatást igénylők számához viszonyítva a határon túliak 95%-a, az Európában, de Kárpát-medencén kívül élők kétharmada (69%-a) és a diaszpórában élők 85%-a igényelte.

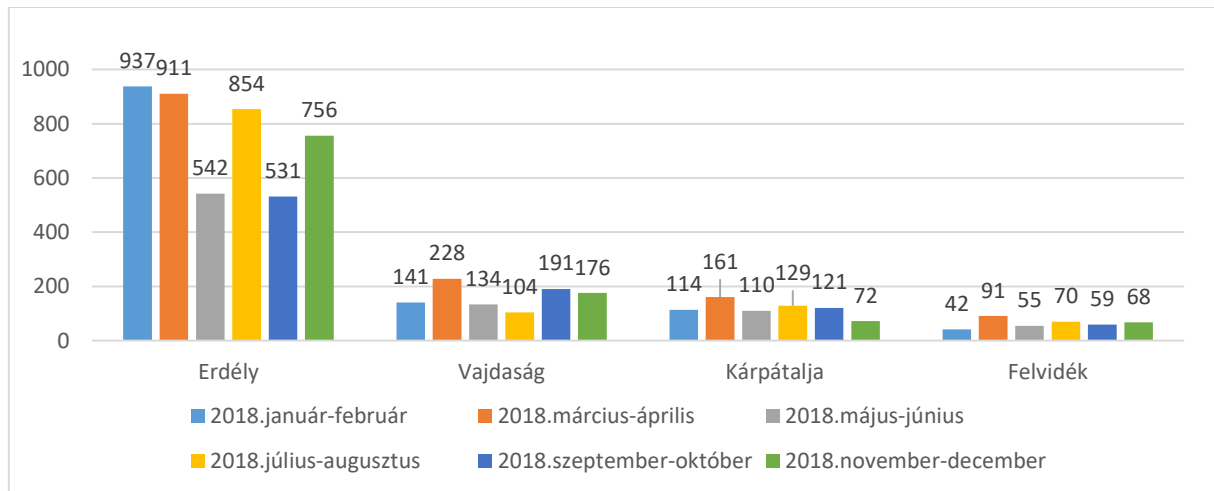
4. ábra: Anyasági támogatást és babakötvényt igénylők száma

KINCS

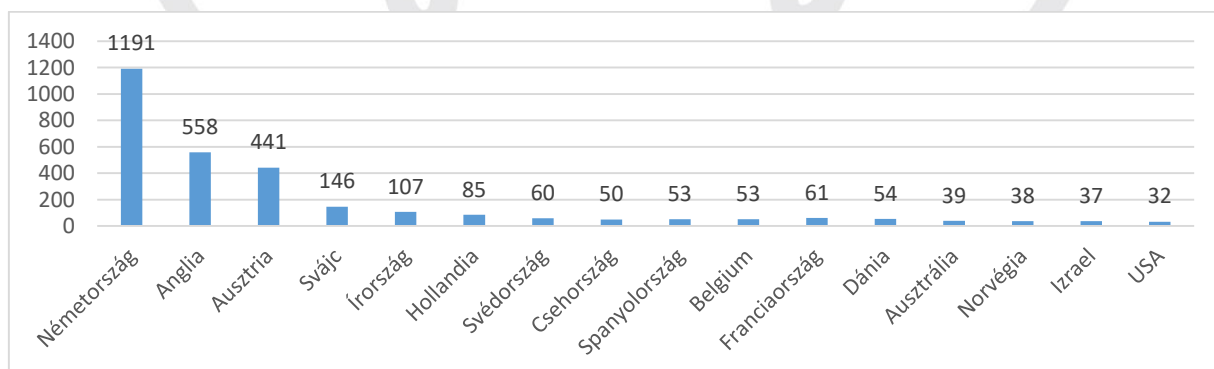
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Valamennyi határon túli területen megfigyelhetők kisebb időszakos hullámzások az igénylések számában. A beérkezett kérelmek számából látható, hogy Erdélyben például nyár és ősz elején volt némi visszaesés.

5. ábra: Anyasági támogatást igénylők a Kárpát-medencében, területi és időszakos bontásban

A Kárpát-medencén kívül legtöbben német nyelvű országokban és Nagy-Britanniában vettek részt a Köldökszínór programban. Németországból az összes kérelem 12%-a, az Egyesült Királyságból a kérelmek 6%-a, Ausztriából 4,5%-a érkezett. Összesen 55 ország magyar családjai kapcsolódtak a Köldökszínór programhoz, minden lakott kontinensről érkezett támogatási igény 2018 folyamán. 31 országból 10 vagy annál kevesebb kérelmet adtak be.

6. ábra: Anyasági támogatást igénylők a Kárpát-medencén kívül

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A Köldökszinór program ismertsége

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet (NPKI) és a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) a 2018-as külhoni magyar családok éve program keretében kérdőíves felmérést végzett összesen 2600, 18-49 éves személy megkeresésével négy magyar külhoni nagyrégióban (Kárpátalja, Vajdaság, Felvidék, Erdély). A kutatás többek között a Köldökszinór program ismertségét is vizsgálta.

Mindkét támogatási forma esetében többen voltak olyanok, akik nem hallottak ezekről, mint akik igen. Az anyasági támogatások esetében a megkérdezettek 10%-a nem tudott, vagy nem akart nyilatkozni a feltett kérdésről (1. táblázat), 46% hallott erről a támogatásról, és 5,9% kisgyermekes szülőként igénybe is vette. A babakötvény esetében ezek a számok valamivel alacsonyabbak, 36% hallott róla és 2,7% (70 fő) vette igénybe.

A megkérdezettek közel fele nem hallott a Köldökszinór programról (45% az anyasági támogatásról és 50% a babakötvényről). A felmérés során az is kiderült, hogy értelemszerűen inkább a gyermekes megkérdezettek ismerték a Köldökszinór program ellátásait. A gyermekteleneknek a kétharmada nem hallott a támogatásokról.

Ismertség	Anyasági támogatás		Babakötvény	
	fő	%	fő	%
Hallott róla és igénybe is vette	152	5,9	70	2,7
Hallott róla, de nem vette igénybe	1025	39,7	938	36,3
Nem hallott róla	1151	44,5	1288	49,8
Válaszhiány	256	9,9	289	11,2
Összesen	2585	100,0	2585	100,0

1. táblázat: Köldökszinór programon belül anyasági támogatás és a babakötvény ismertsége a gyermekes szülők körében

A magasabb iskolai végzettséggel párhuzamosan emelkedett a támogatás ismertsége és igénybevétele (2. táblázat).

Iskolai végzettség	Hallott róla és igénybe is vette	Hallott róla, de nem vette igénybe	Nem hallott róla	Összesen
Köldökzsinór programon belül anyasági támogatás ismertsége				
Alapfok vagy kevesebb ^{a)}	3,5%	31,0%	65,5%	100,0%
Középfok érettségi nélkül ^{b)}	5,5%	36,8%	57,8%	100,0%
Érettségi és utáni szakképzés ^{c)}	6,2%	44,3%	49,5%	100,0%
Felsőfok ^{d)}	9,5%	54,9%	35,5%	100,0%
Összesen	6,6%	44,1%	49,4%	100,0%
Köldökzsinór programon belül babakötvény ismertsége				
Alapfok vagy kevesebb ^{a)}	1,2%	29,0%	69,8%	100,0%
Középfok érettségi nélkül ^{b)}	1,3%	32,6%	66,2%	100,0%
Érettségi és utáni szakképzés ^{c)}	2,7%	40,9%	56,5%	100,0%
Felsőfok ^{d)}	6,0%	52,7%	41,3%	100,0%
Összesen	3,1%	40,9%	56,0%	100,0%

2. táblázat: Köldökzsinór program ismertsége iskolai végzettség szerint, %¹

¹ a) Általános iskola vagy kevesebb, illetve nem járt iskolába. b) Szakmunkásképző. c) Szakközépiskolai érettségi; elméleti líceumi/gimnáziumi érettségi; posztliceális, középiskola utáni szakképzés (nem főiskola!). d) Főiskola, egyetem, egyetem utáni képzés (PhD).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Az egyes országok között jelentős különbségek mutatkoztak a Köldökszínór program ismertségét illetően. Felvidéken hallottak róla a legkevesebben és Kárpátalján hallottak róla a legtöbbben. (3. táblázat).

Ország	Hallott róla és igénybe is vette	Hallott róla, de nem vette igénybe	Nem hallott róla	Összesen
Köldökszínór programon belül anyasági támogatás ismertsége				
Románia/Erdély	7,5%	44,9%	47,6%	100,0%
Szlovákia/Felvidék	2,7%	31,5%	65,8%	100,0%
Szerbia/Vajdaság	8,4%	49,3%	42,4%	100,0%
Ukrajna/Kárpátalja	6,7%	52,3%	41,0%	100,0%
Összesen	6,5%	44,0%	49,4%	100,0%
Köldökszínór programon belül babakötvény ismertsége				
Románia/Erdély	2,9%	41,2%	55,9%	100,0%
Szlovákia/Felvidék	1,7%	28,5%	69,9%	100,0%
Szerbia/Vajdaság	4,0%	44,0%	52,0%	100,0%
Ukrajna/Kárpátalja	4,4%	52,2%	43,4%	100,0%
Összesen	3,0%	40,9%	56,1%	100,0%

3. táblázat: Köldökszínór program ismertsége országok szerint,%

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Összefoglalás

A Köldökszinór programról a bevezetés óta a résztvevők magas száma, valamint a világ minden tájáról benyújtott igények alapján kijelenthető, hogy elérte elsődleges célját, a határokon kívül élő magyar családokkal való szorosabb kapcsolattartást, az erősebb kötelék létrehozását az anyaországgal a gyermekvállalás tekintetében is, ami kifejezi a magyarság egységét, a magyar gyermekek támogatásának fontosságát lakóhelyüktől függetlenül. A magyar családpolitika egy részét ezzel sikerült exportálni a külföldi magyar családok számára.

Ha a 2018-as hazai születési statisztikákhoz hozzászámítjuk azon határainkon túl született magyar gyermekek számát, akikről pontos információink vannak a Köldökszinór programnak köszönhetően, akkor 100 ezer feletti születésszámról beszélhetünk. A ténylegesen magyar gyermekként megszülető gyermekek száma azonban világszerte feltételezhetően ennél is magasabb. Ezért elmondható, hogy 2018-ban több, mint százezer magyar gyermekkel gyarapodott a nemzet.

A kutatások, az igénylések száma azt mutatják, hogy a Köldökszinór program ismertségén még lehetne javítani, hogy a magyar származású újszülöttek nagyobb része részesülhessen a támogatásban. Azért is fontos a megfelelő tájékoztatás, mert a támogatást a gyermek születése után fél éven belül kell igényelni, így ha az érintettekhez későn jut el az információ, akkor elvesztik ezt a jogosultságot. Minél több lehetőséget kell felhasználnunk a program ismertségének növelésére, minél több magyar család összekötésére, a köldökszinór létrehozására az anyaországgal.